

Kaune bandoma įveikti biurokratinės kliūtis teikiant pagalbą namuose pagyvenusiems ir kitiems asmenims, kuriems jos reikia. Specialistai pastebi: **paprastai tiems patiems žmonėms prireikia ir slaugytojų, ir padėjėjų buityje pagalbos.** Kliūčių iškykla, nes šias paslaugas reglamentuoja dvi skirtingos ministerijos.

■ **Pajėgos:** Kauno miesto poliklinikos Pagalbos namuose tarnybos darbuotojos ateinančiais metais namuose ketina aplankyti dar daugiau gyventojų. Vilmanto Raupelio nuotr.

Pagalbos namuose kitais metais sulauks daugiau kauniečių

Siekia nesuįntinėti žmonių

Kai kuriems senoliams, neįgaliesiems asmenims sunku arba neįmanoma ne tik patiems pasiekti polikliniką, bet ir susitvarkyti namus, pasigaminti valgyti. Problemų iškykla dėl to, kad sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas reglamentuoja dvi skirtingos ministerijos: Sveikatos apsaugos bei Socialinės apsaugos ir darbo.

Pasak Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojos Jolantos Baltaduonytės, neretai tiems patiems žmonėms reikalingų paslaugų dirbtinis atskyrimas privertė savivaldybės, Kauno miesto socialinių paslaugų centro (KMSPC) ir Kauno miesto poliklinikos (KMP) atstovus pagalvoti apie tai, kaip šias paslaugas teikti kartu, kad gyventojams būtų patogiau. Taip šiemet startavo ES finansuojamas projektas „Mobili ambulatorinė slauga ir socialinė pagalba Kauno miesto poliklinikoje“.

„Siekiamo socialines ir sveikatos priežiūros paslaugas teikti koordinuotai, šis projektas įgalina mus tai daryti. Mes pasirinkome tokį modelį, kai įstaiga su sveikatos priežiūros specialistais, kaip KMP, ir įstaiga su socialiniais darbuotojais, kaip KMSPC, eina kartu ir teikia šią pagalbą kontaktuojamos tarpusavyje, o ne siuntinėjamos žmogų vienur ar kitur“, – sakė J. Baltaduonytė.

Reikia įvairios pagalbos

KMP Pagalbos namuose tarnybos darbuotojai dažniausiai na-

muose lanko asmenis, kuriems nustatytas slaugos ar priežiūros poreikis. Vizito namuose metu tiek šeimos gydytojai, tiek slaugytojos gali suteikti tas pačias paslaugas, kurias sergantys gautų atvykę į polikliniką šeimos gydytojo konsultacijos. Pradėjus įgyvendinti projektą „Mobili ambulatorinė slauga ir socialinė pagalba Kauno miesto poliklinikoje“, slaugytojai ir jų padėjėjai asmenims, kurių negalia – sunki, namuose ne tik suleidžia vaistus, tvarsto žaizdas ar pakeičia zondus, tai yra daro tai, ką ir priklauso daryti sveikatos priežiūros specialistams. Matydami, kad žmogui reikia ir pagalbos susitvarkyti buityje, jie perduoda informaciją apie tai KMSPC. Taip socialiniai darbuotojai ar jų padėjėjai daug greičiau aplanko šiuos žmones namuose ir padeda jiems apsitvarkyti buityje, pasigaminti valgyti ar nupirkti reikalingų produktų. „Tiek teikiantys ambulatorinės slaugos paslaugas, tiek socialiniai darbuotojai, atėję pas žmogų, dažniausiai mato, kad jam reikalinga ir kitos rūšies pagalba. Kaip slaugytoja, atėjusi pas senolį į namus, mato, kad reikėtų padėti ir langus išsivalyti, ir valgyti išsivirti, taip ir atėjęs socialinis darbuotojas mato, kad tam senoliui greičiausiai reikia ir pragulas sutvarkyti“, – pasak J. Baltaduonytės, pradėjus įgyvendinti projektą, informacija, kokių paslaugų namuose žmo-

gui trūksta, tarp KMP ir KMSPC greitai apsiekiama ir šias paslaugas bandoma teikti koordinuotai.

Jolanta Baltaduonytė:

Mes pasirinkome tokį modelį, kai įstaiga su sveikatos priežiūros specialistais ir įstaiga su socialiniais darbuotojais eina kartu ir teikia šią pagalbą kontaktuojamos tarpusavyje, o ne siuntinėjamos žmogų vienur ar kitur.

Be to, pagal šį projektą finansuojamos ir paslaugos, kurių kitu būdu žmogus namuose negalėtų gauti nemokamai. „Kartu su savivaldybe vykdydami projektą galime slaugos paslaugas

teikti pacientams, kurie nustatytų specialiųjų poreikių neturi, tačiau pagalbos jiems reikia. Pavyzdžiui, vieniša sveika moteris susilaužė koją ir jos dar tik laukia operacija. Pasiekti polikliniką ir atlikti tyrimus prieš operaciją jai nelabai įmanoma, – užsiminė KMP Pagalbos namuose tarnybos vyriausioji slaugos specialistė Ieva Bradulskienė. – Tokiu atveju iki jos pasveikimo slaugos paslaugas atliekame namuose. Taip pat yra ir kalbant apie slaugytojo padėjėjo paslaugas. Arba, jei žmogui nustatyti specialieji poreikiai ir jis gauna slaugos paslaugas, slaugytojo padėjėjas padeda kai kuriuos buitines darbus atlikti iki tol, kol pacientas pradės gauti socialines paslaugas.“

Paslaugas gaus nenutrūkstamai

Nuo balandžio mėnesio kartu su savivaldybe vykdomą projektą planuojama tęsti. Tačiau KMP Pagalbos namuose tarnybos vedėja šeimos gydytoja Elva Marčiulionienė patikino, kad paslaugas namuose gyventojai gaus nenutrūkstamai: „Slaugytojos, teikiančios paslaugas namuose, yra įdarbintos ne šiam projektui, o nuolatiniam darbui, ir sausio–kovo mėnesiais poliklinika finansuos jų darbą. Jos ir toliau važiuos pas tuos pacientus, pas kuriuos važiuodavo anksčiau. Gyventojai gali nesibaiminti – viskas tęsis.“

Tam, kad Pagalbos namuose tarnybos gydytojai ir slaugos specialistai galėtų teikti paslau-

gas, būtinas paciento ar jo globėjų sutikimas jas gauti. Pasak I. Bradulskienės, neretai pradžioje paslaugų namuose atsisakoma, išreiškiant norą pasilikti pas savo šeimos gydytoją ir slaugytoją, tačiau vėliau žmonės patys pradeda šios tarnybos ieškoti. Pasiteiravus, kodėl pasikeitė nuomonė, dažnai atsakoma: „Kalbėjau su kaimyne. Jūsų komanda atvažiuoja pas jos vyrą. Ji tokia patenkinta sulaukdamas pagalbos. Aš taip pat noriu, man taip pat labai reikia.“ Anot I. Bradulskienės, tai tik patvirtina, kad geriausia reklama yra iš lūpų į lūpas.

„Žmonės pajunta, kokia didelė pagalba yra tai, kad nereikia vykti į ligoninę kai kurių procedūrų atlikti. Nėra nė vieno atsisakiusio paslaugų. Pavyzdžiui, suformuotą cistostomą kartą per mėnesį arba dažniau (jei ji užsikemša) reikia pakeisti nauja. Anksčiau tokiam pacientui (dažnai nejudančiam arba judančiam sunkiai) buvo kviečiamas greitosios medicinos pagalbos (GMP) automobilis, jis vežamas į ligoninę, kur kateteris pakeičiamas. Tuomet laukiama, kad GMP automobilis vėl galėtų parvežti jį namo, – pašnekovės teigimu, tokia kelionė neretai trunka 2–4 val. – Pacientas pavargsta, namiškiai pyksta, ir valstybei tai kainuoja tikrai nemažą sumą. O pagalbos namuose tarnybos slaugytoja visa tai daro paciento namuose iš anksto susiderinus keitimo laiką. Nei kur vežti, nei laiką gaišti, ir pacientui nieko nekainuoja.“

Tikimasi, kad projektas išliks tokios pačios apimties. Šiemet pagal jį namuose lankyti 770 pacientų. Tai yra pacientai, prisirašę prie skirtingų KMP padalinių, daugiausia – prie Šilainių padalinio. „Projektas „Mobili slauga ir socialinė pagalba“, manau, išliks tokių pačių apimčių, kaip buvo. Tačiau Kauno miesto poliklinika planuoja plėsti Pagalbos namuose tarnybos darbą, slaugos ir priežiūros paslaugas namuose bus teikiamos ir kitų KMP padalinių pacientams. Spalį šias paslaugas Pagalbos namuose tarnyba pradėjo teikti Kalniečių padalinio pacientams – ten dirba dvi gydytojos ir trys slaugytojos. Pavasarį planuojame perimti ir Šančių padalinio pacientus, – E. Marčiulionienės teigimu, tai priklausys ir nuo to, kaip greitai pavyks rasti gydytojų ir slaugytojų, norinčių priimti tokius iššūkius. – Vis dėlto tai yra sunkus pasiaukojamas darbas: važiuoti pas sunkius, didžiausio neįgalumo laipsnio pacientus.“

Iki 2021 m. pradžios planuojama paslaugas namuose teikti visiems prie skirtingų KMP padalinių prisirašiusiems pacientams, turintiems nuolatinės slaugos ar priežiūros poreikį. Prie KMP prisirašę pacientai, norintys gauti pagalbą namuose, pirmiausia turi kreiptis į savo šeimos gydytoją. Jis įvertina poreikį ir, jei reikia, nukreipia į Pagalbos namuose tarnybos gydytoją ar slaugytoją. PR